

OSNOVNA ŠOLA HUDINJA

OSNOVNOŠOLCI V KUHINJI

AVTORICI:
Eva KOVAČIČ, 8.b
Andreja PUKL, 8.b

MENTORICA:
Lidija VORŠIČ, prof.

Mestna občina Celje, Mladi za Celje
Celje, 2008

POVZETEK

Gospodinjska opravila so sestavni del vsakdanjega življenja vsake družine. Mednje sodi tudi kuhanje oziroma delo v kuhinji. O slednjem sva raziskovali tudi v najini nalogi.

V raziskavi sva poskušali ugotoviti, ali so učenci 7., 8. in 9. razredov že kdaj pomagali kuhati, kako pogosto pomagajo staršem v kuhinji, kaj si najpogosteje pripravijo sami in kaj jim je najpogosteje v pomoč pri kuhanju, ali pomagajo tudi pri pomivanju in pospravljanju posode.

Rezultate sva pridobili z anketnim vprašalnikom med učenci 7., 8. in 9. razredov. V teoretičnem delu sva na kratko opisali kdaj in na kakšen način naj bi otroci začeli pomagati pri gospodinjskih opravilih ter odnos staršev.

Ugotovili sva, da je večina učencev že pomagala v kuhinji, in da si sami najpogosteje pripravijo zajtrk. Če bi imeli na izbiro bi raje pekli sladice kot kuhali. Pri kuhanju so jim najpogosteje v pomoč mamini nasveti. Pri pospravljanju posode pa se dekleta bolje izkažejo kot fantje.

KAZALO

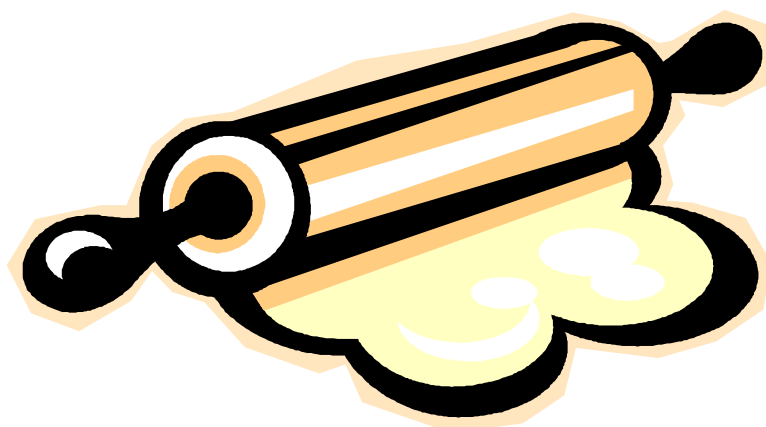
POVZETEK	2
KAZALO	3
1 UVOD	4
1.1 TEORETSKE OSNOVE	5
1.1.1 DELITEV DELA V GOSPODINJSTVU	5
1.1.2 OBNAŠANJE PRI DELU V DRUŽINI	6
1.1.3 POMOČ OTROK PRI GOSPODINJSKIH OPRAVILIH	7
1.1.3.1 OTROCI V KUHINJI	8
1.1.4 KDAJ ZAČETI	9
1.1.5 STARŠI SO ZGLED	9
1.1.6 POZITIVEN POGLED	9
1.2 OPIS RAZISKOVALNEGA PROBLEMA	10
1.3 HIPOTEZE	10
1.4 RAZISKOVALNE METODE	11
1.4.1 DELO Z LITERATURO	11
1.4.2 ANKETA	11
1.4.3 INTERVJU	11
1.4.4 OBDELAVA PODATKOV	11
1.4.5 OBLIKOVANJE PISNEGA POROČILA	11
2 OSREDNJI DEL	12
2.2 OPIS RAZISKOVALNIH REZULTATOV	12
2.2.1 ANALIZA ANKETE	12
2.2.2 INTERVJU Z ANDREJO ŠKORJANC GRIL	24
2.3 DISKUSIJA	25
3 ZAKLJUČEK	26
4 VIRI	27
4.1 LITERATURA	27
4.2 INTERNETNE STRANI	27
4.3 VIRI SLIK	27

1 UVOD

Družinska opravila so sestavni del vsakdanjega življenja vsake družine. Kdo, kdaj in kako jih opravlja, pa je stvar organiziranosti med družinskimi člani. Ali neka družina dobro deluje, je v veliki meri odvisno od razdelitve vseh potrebnih vsakdanjih opravil. Posledično to vpliva na zadovoljstvo ali obremenjenost posameznih družinskih članov ter na harmonične medsebojne odnose.

Eno izmed družinskih opravil je tudi kuhanje, kateremu sva se posvetili v najini raziskovalni nalogi. Ker je ob današnjem življenjskem tempu vedno manj časa za skupne trenutke s svojo družino, za hišna opravila in prosti čas, je potrebno vsak skupni trenutek izkoristiti in ga kakovostno preživeti. V naši raziskovalni nalogi sva ugotovili, da je lahko to tudi čas, ki ga preživimo v kuhinji.

Predvsem naju je zanimalo kako se osnovnošolci znajdejo v kuhinji in v kolikšni meri so v pomoč staršem. Na vprašanja kako pogosto učenci pomagajo v kuhinji, kaj najpogosteje pripravijo, kako uspešni so pri kuhanju in seveda kako pridni so pri pospravljanju kuhinje, skušava skozi raziskovalno nalogo tudi odgovoriti.

1.1 TEORETSKE OSNOVE

1.1.1 DELITEV DELA V GOSPODINJSTVU

Pomembno je, da si v družini uredimo prijetno skupno življenje, pri tem je potrebna tudi delitev opravil med družinske člane. Že v družini in njenem gospodinjstvu se učimo pametnega življenja in gospodinjstva, ki nas lahko spremlja celo življenje.

Pri delitvi dela z razumevanjem upoštevajmo razlike v starosti, sposobnostih in nagnjenjih družinskih članov. Dobri medsebojni odnosi, toplina in ljubezen med člani družine omogočajo uspešno delovanje gospodinjstva.¹

1.1.2 OBNAŠANJE PRI DELU V DRUŽINI

Vsakdo prevzame tiste naloge, ki jih je zmožen opraviti. Delo opravlja redno in vestno, ne da bi ga drugi opominjali ali celo priganjali k delu.

Za uspešno opravljeno delo velja vsakomur pohvala, za malomarnost pa graja.

Kadar se moramo lotiti večjih del, naj sodeluje vsa družina. Tako lahko delo opravimo bolje in lažje. Otroci se ob tem česa naučijo.

Včasih je kdo v družini utrujen, nerazpoložen. Razumljivo je, da mu priskočimo na pomoč in tudi delo opravimo namesto njega. Seveda velja posebno razumevanje in pomoč ostarelim in onemoglim članom družine ali bolnikom. Zavedajmo se, da je človeku v čast, skrbeti za nekoga in biti zanj odgovoren.

Tudi v družini drži, da je najbolje, če vsako delo opravimo čim prej. Morda bomo jutri utrujeni, morda bo zmanjkalo časa. Naš star pregovor pravi: »Kar lahko storiš danes, ne odlašaj na jutri«.

Če vsi člani družine pazijo na red in čistočo, je mnogo manj pospravljenja in čiščenja in več časa nam ostane za razvedrilo.

Okusi in želje družinskih članov so različni, zato se moramo dogovoriti o uporabi kopalnice, o branju časopisov in revij, o izbiri programov na radiu in televiziji.

Vsak družinski član naj druge pravočasno obvesti o svojih obveznostih in namenih, da se lažje uskladimo in da nas po nepotrebnem ne skrbi, kje se kdo mudi.

¹ Franc B., Miroslav G., Ana K.: Gospodinjstvo za 6. razred, učbenik, Založba Domus, Ljubljana 1992, str. 7

Starši in vsi odrasli družinski člani imajo največjo odgovornost za družino. Ker so bolj izkušeni lažje odločajo o mnogih družinskih zadevah. Pametno je, da se v družini o pomembnih odločitvah pogovorimo in posvetujemo, saj se tako izognemo sporu ali nezadovoljstvu ob različnih željah in potrebah.²

1.1.3 POMOČ OTROK PRI GOSPODINJSKIH OPRAVILIH

Pri gospodinjskih opravilih gre za vsakdanje dolžnosti, ki so lahko nekaterim prijetne, drugim pa skrajno odveč. Vzdrževanje čistoče, reda in higiene v našem domu je odvisno od naše doslednosti. Ta pomembni družinski temelj velikokrat sloni predvsem na starših, zlasti na mami.

Veliko današnjih mam je namreč odraščalo v razmerah, ko jim je bilo privzgojeno, da mora ženska potrpežljivo opravljati vsa hišna gospodinjska dela. Marsikatera se šele pri odraščajočih najstnikih zave, da njeni otroci živijo doma kot v hotelu. Prav pa bi bilo, da bi vsak otrok sodeloval pri domačih opravilih, iz česar bi se naučil več življenjsko pomembnih dejstev:

- prispevek pri domačih opravilih daje otroku občutek, da je pomemben član družine,
- otroci se naučijo organizirati svoje delo in dokončati opravila,
- naučijo se različnih spretnosti, ki so podlaga za samostojnega odraslega človeka,
- pridobijo si delovne navade, ki jih lahko podzavestno prenesejo tudi na druga življenjska področja in s pomočjo katerih lažje dosežajo svoje cilje.³

**Slika 1: Pomoč najmlajših
v kuhinji**

² Franc B., Miroslav G., Ana K.: Gospodinjstvo za 6. razred, učbenik, Založba Domus, Ljubljana 1992, str. 7,8

³ Barbara Grčar: Otrok in družina, revija, Prešernova družba, Ljubljana, junij 2004, str. 24

1.1.3.1 OTROCI V KUHINJI

Novejše raziskave sicer kažejo, da pri sodobni delitvi dela v družini vse več opravkov spet prevzemajo starši (matere, če smo natančnejši), vendar res ne vem, zakaj ne bi poskusili obrniti statistike na glavo. Ameriška avtorica Lynn Fredericks duhovito opozarja, naj ne pričakujemo, da bo otrok vsak večer stal v kuhinji kot kak smejoč se dresiran tjulenj. Takšna pričakovanja so nestvarna, saj se nekateri otroci hitro začnejo dolgočasiti. Priporoča, da delamo čim manj cirkusa okrog otrokove pomoči in da ga, zlasti na začetku, spodbujamo pri drobnih opravilih, kot je priprava mize. Prinaša naj stvari iz hladilnika ali odnaša odpadke v smeti, spira posodo in podobno. Pomembno je, da mu sodelovanje pri kuhinjskih opravkih postane vsakodnevna rutina. Seveda si prizadevamo, da mu med delom ne gledamo ves čas pod prste. Prav gotovo ne bo dolgo zdržal v kuhinji, če ga bomo nenehno opozarjali, kaj vse dela narobe. Ko otrok polije mleko, razbije jajce ali raztrese moko, ga ne prestrašimo, ampak mu raje dajmo krpo v roke in skupaj z njim brez slabe volje pospravimo. V kuhinjo ga lahko privabimo tudi s tem, da smo bolj odprti za droben klepet. Najbrž je precej lažje vzpostaviti sproščen klepet, če otrok stoji ob naši strani kot takrat, ko sedi pred televizijo, mi pa tekamo iz kuhinje, da mu lahko odgovarjamo na vprašanja. Medtem ko otrok izpira solato, spotoma izvemo, kaj ga tisti dan najbolj teži, kaj vse se mu je zgodilo v šoli ... Vendar ne pretiravajmo z vprašanji, povezanimi s šolskimi obveznostmi, če nočemo, da nam prehitro pobegne iz kuhinje.⁴

Slika 2: Otroci pri kuhanju

⁴ Revija Viva: Otroci v kuhinji, članek, Ljubljana, 2005

1.1.4 KDAJ ZAČETI?

Pri kateri starosti je otrok goden za opravljanje gospodinjskih opravil? Marsikateri starši o tem predolgo razmišljajo in s tem odlašajo. V bistvu pa gre za počasi se razvijajoč večletni proces, ko postopoma povečujemo količino in zahtevnost domačih opravil, ki jih nalagamo otroku. Mogoče nas pri tem velikokrat omejujejo naše predstave o tem, kako naj bi bilo neko delo opravljeno, zato čakamo leta in leta, preden otroku predamo določeno obveznost. Otrok pa medtem odraste v najstnika, ki se mu doma prav lepo godi, prostega časa pa ima na pretek.

Razmišljanje »saj bom sam/a to bolje opravil/a, drugače bom moral/a to delo tako ali tako še enkrat postoriti za svojim Jernejčkom in Špelco« se ne obrestuje. Pravi čas za to, da začnemo otroka vključevati v družinska opravila, je takrat, ko imamo od tega najmanj. Otrok je zelo radovedno bitje, ki se rado mota okoli nog, kakor hitro se začne plaziti.

Ko shodi in začne dirjati vsepovsod, se mu zdi zelo imenitno, če lahko dela iste stvari kot odrasli v njegovi bližini. Rad telefonira, pritiska na daljinec od televizorja, iz omar vleče posode za kuhanje in ropota po njih, tudi za sesalec za prah želi poprijeti. Skoraj vsako domače opravilo se mu zdi zanimivo in zabavno. In kar kipi od želje, da bi nam pomagal.

Pri dveh letih bi otrok že moral sodelovati pri pospravljanju svojih igrač. Pa tudi svojo posteljo lahko začne postiljati. Seveda brez naše pomoči na začetku ne bo šlo. Vsem zelo koristi, če se vsakega opravila lotimo z igro in humorjem, saj prisila in strog špartanski red hitro naletita na odpor in na upad otrokovega zanimanja za pomoč.

Pri štirih letih lahko otrok pomaga pripraviti pogrinjek pred kosilom in večerjo ter odnesti krožnike nazaj v kuhinjo. Pri petih letih pa nam lahko že pomaga brisati prah in sesati tla.

Nekako do odhoda v šolo otroci vsa opravila sprejemajo kot igro in veselo druženje s starši. Ko pa se naučijo razlikovati med igro in delom, so že tako vpeti v družinsko rutino, da jim postane samoumevno, da so določena družinska opravila njihova dolžnost.⁵

⁵ Barbara Grčar: Otrok in družina, revija, Prešernova družba, Ljubljana, junij 2004, str. 24

1.1.5 STARŠI SO ZGLED

Takšno uvajanje otroka v delo je videti zelo preprosto, v praksi pa imajo starši nemalokrat težave. Največkrat so te posledica njihovega odnosa do domačih opravil. Če oče ob pomivanju posode vedno nerga in tarna, bo svojim otrokom slab zgled.

Ko svojega otroka uvajamo v neko opravilo, mora začititi, da resnično potrebujemo njegovo pomoč. Zavedati se mora, da je njegovo delo koristno za vso družino in da ga ne opravlja le zato, ker je nam odveč.

Opravila se lahko lotimo na dva načina: z odporom ali pa tako, kot da gre za igro. Zagotovo bomo v drugem primeru boljše volje, pa tudi hitreje bomo opravili delo.

1.1.6 POZITIVEN POGLED

Način, kako se lotevamo dela, izhaja iz naše notranje naravnosti. Optimistom je pozitiven pogled na vsakodnevne dolžnosti skoraj samoumeven. Včasih pa tudi pride kakšen dan, ko nam gre vse narobe in smo površni. A to je del življenja.

Ne glede na to pa otroci potrebujejo doslednost svojih staršev. Od njih pričakujejo, da govorijo le tisto, kar mislijo, in naredijo natanko tisto, kar so obljubili. Če mora npr. otrok po kosilu pospraviti posodo, preden bo šel na dvorišče, je nesmiselno, da ga pri tem priganjamo. Tudi grožnja, da bo imel hišni pripor en teden, če ne bo opravil svojega dela, ni učinkovita. Si resnično želimo ves teden prenašati njegovo odvečno energijo med štirimi stenami?

Poleg tega pa – ali smo sposobni pri svoji nameri vztrajati toliko časa na račun svojih živcev? Zato je bolje, da so opravila vedno stvar medsebojnega dogovora. Pri tem je pomembno, da otroku omogočimo izbiro – da se svobodno odloča in da odgovarja za logične posledice svoje odločitve.

Gospodinjska opravila so gotovo najmanj cenjena, a vendar nepogrešljiva za urejeno družinsko življenje. Zato največja nagrada za vloženi trud ni tisto, kar za opravljeno delo dobimo. Pač pa tisto, kar ob njem postanemo. To poskušajmo pokazati tudi otrokom.⁶

⁶ Barbara Grčar: Otrok in družina, revija, Prešernova družba, Ljubljana, junij 2004, str. 24,25

1.2 OPIS RAZISKOVALNEGA PROBLEMA

- ▶ Ali so učenci predmetne stopnje že kdaj pomagali kuhati?
- ▶ Kako pogosto učenci pomagajo staršem v kuhinji?
- ▶ Kaj si učenci najpogosteje pripravijo sami?
- ▶ Kaj jim je najpogosteje v pomoč pri kuhanju ali pripravljanju sladic?
- ▶ Ali pomagajo tudi pri pomivanju in pospravljanju posode?

1.3 HIPOTEZE

- ▶ Večina anketiranih učencev je že pomagala kuhati.
- ▶ Moški spol najpogosteje pomaga v kuhinji nekajkrat na mesec, ženski spol pa 2 do 3 krat na teden.
- ▶ Fantje si najpogosteje pripravijo malico, dekleta pa zajtrk.
- ▶ Najpogosteje si pri kuhanju ali pripravi sladic pomagajo z maminimi nasveti.
- ▶ Pri pomivanju in pospravljanju posode pogosteje pomagajo dekleta.

1.4 RAZISKOVALNE METODE

1.4.1 DELO Z LITERATURO

Ena temeljnih metod vsakega raziskovalnega dela je iskanje in uporaba ustrezne literature. Na izbiro sva imeli zelo malo literature na to temo ali skoraj nič. Pomagali sva si z različnimi učbeniki za gospodinjstvo, pregledali pa sva tudi nekaj revij in spletnih strani.

1.4.2 ANKETA

Anketa je oblika dela, ki nam je omogočila pridobiti podatke neposredno od učencev, ki so glavni vir podatkov za nadaljnjo raziskavo. Sestavili sva vprašalnik, ki nam je dal odgovore na zastavljene hipoteze. Anketo sva izvedli na OŠ Hudinja med učenci predmetne stopnje. Anketirali sva 124 učencev iz 7., 8. in 9. razredov. Vprašalnike so učenci reševali pri razredni uri.

1.4.3 INTERVJU

Z vodjo šolske prehrane, učiteljico biologije in gospodinjstva na OŠ Hudinja, Andrejo Škorjanc Gril, sva opravili krajši intervju.

1.4.4 OBDELAVA PODATKOV

Vse anketne vprašalnike sva pregledali in odgovore nato analizirali ter izdelali tabele in grafe. Na koncu sva zapisali tudi ugotovitve.

1.4.5 OBLIKOVANJE PISNEGA POROČILA

Pri izdelavi raziskovalne naloge smo si pomagale z osebnim računalnikom. Besedilo smo oblikovali v MS Word 2003 in Microsoft Excel, slike smo prenesli z interneta ali pa jih skenirali iz literature.

2 OSREDNJI DEL

2.2 OPIS RAZISKOVALNIH REZULTATOV

Rdeča nit naše raziskovalne naloge je ugotoviti, kako se osnovnošolci znajdejo v kuhinji? Predvsem nas je zanimalo kaj in koliko pomagajo pri samem kuhanju in kako so pridni pri pospravljanju kuhinje. Anketa je bila izvedena med učenci 7., 8. in 9. razredov.

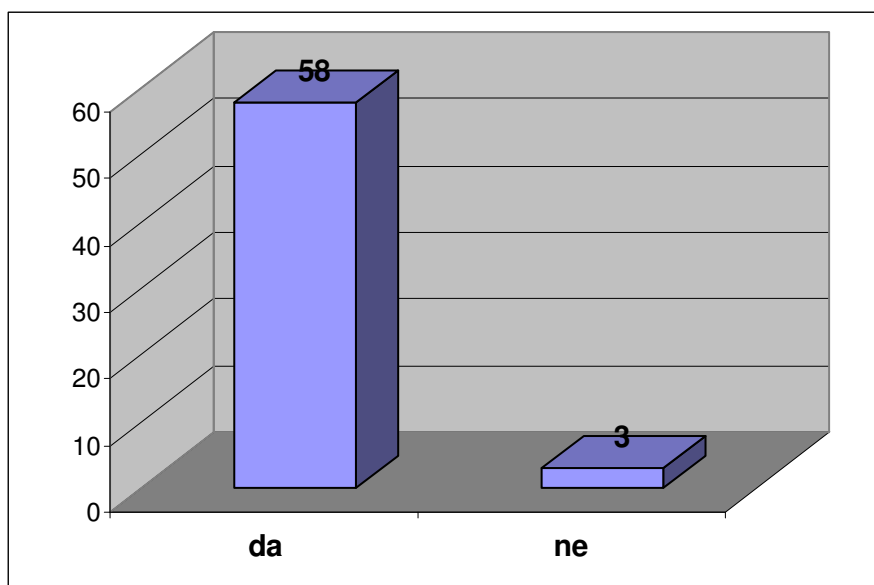
2.2.1 ANALIZA ANKETE

1. Ali si že kdaj pomagal/a kuhati?

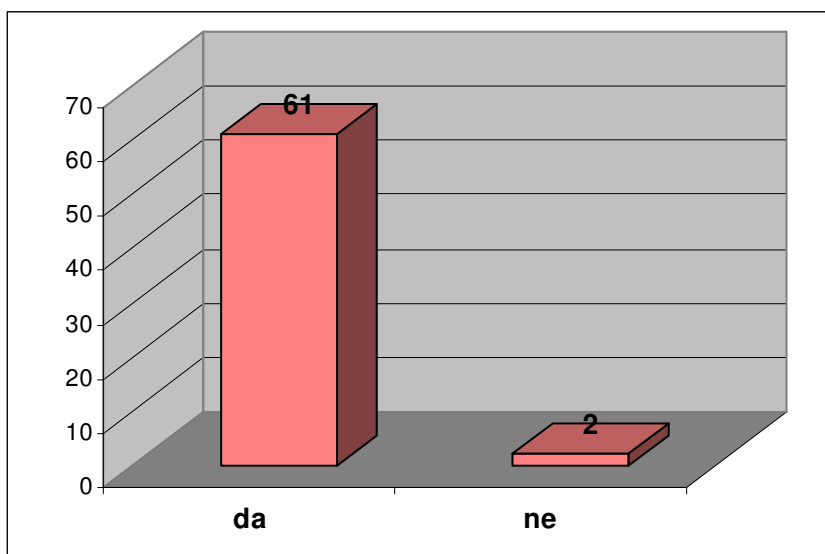
Tabela 1: Skupaj

ODGOVORI	ŠTEVILO	%
a) da	119	96
b) ne	5	4
Skupaj	124	100

Graf 1: Moški spol

Graf 2: Ženski spol

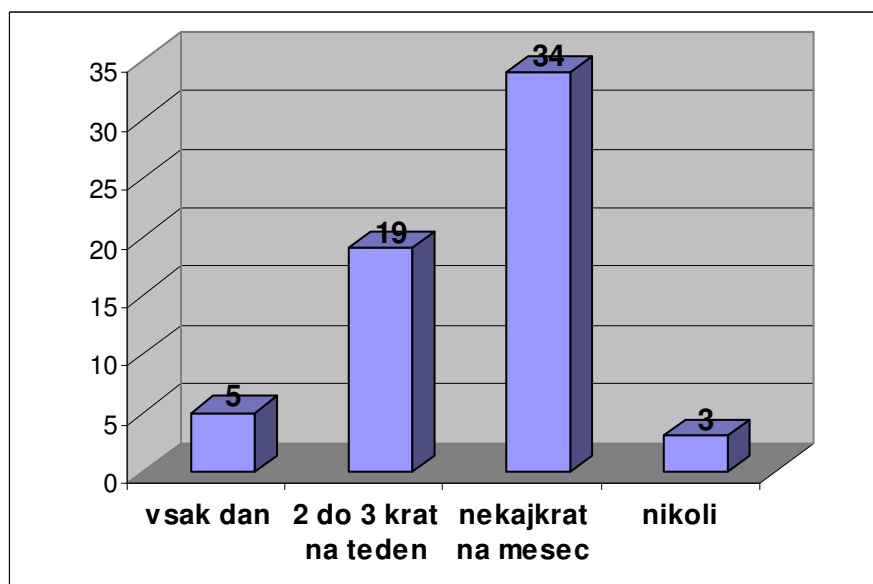
Kot sva predvidevali, je večina učencev predmetne stopnje že pomagala pri kuhanju.

2. Kako pogosto pomagaš staršem v kuhinji?

Tabela 2: Skupaj

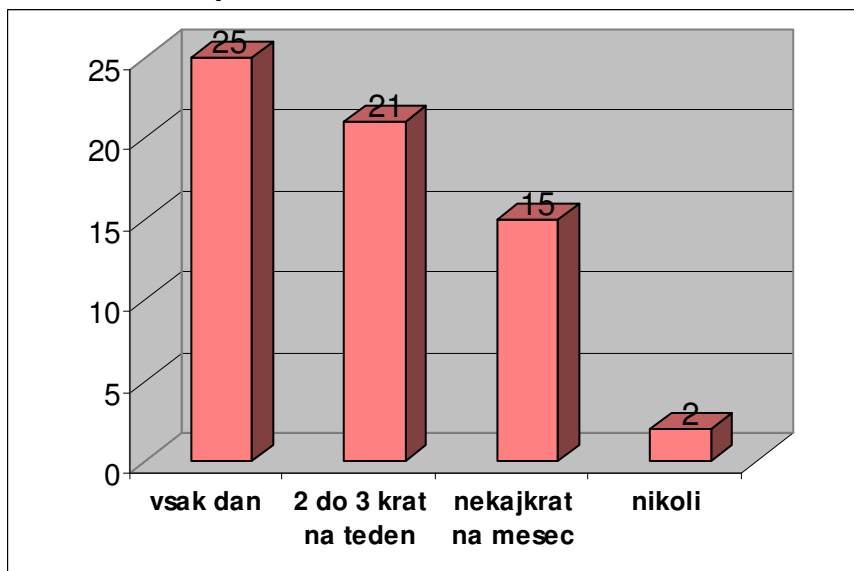
ODGOVORI	ŠTEVILO	%
a) vsak dan	30	24
b) 2 do 3 krat na teden	40	32
c) nekajkrat na mesec	49	40
d) nikoli	5	4
Skupaj	124	100

Graf 3: Moški spol

Pri tem vprašanju so se odstotki tistih, ki pomagajo v kuhinji, nekoliko razporedili. Kot sva predvidevali v drugi hipotezi več kot polovica učencev moškega spola pomaga pri kuhanju nekajkrat na mesec, 19 učencev pomaga 2 do 3 krat na teden in zelo malo je tistih, ki pomagajo vsak dan ali pa nikoli.

Graf 4: Ženski spol

Pri učenkah pa druge hipoteze ne moreva potrditi, saj učenke pomagajo pogosteje kot pravi naša domneva. Največ učenek pomaga pri kuhanju vsak dan, tesno jim sledijo tiste, ki pomagajo 2 do 3 krat na teden in samo dve sta takšni, ki nikoli ne pomagata.

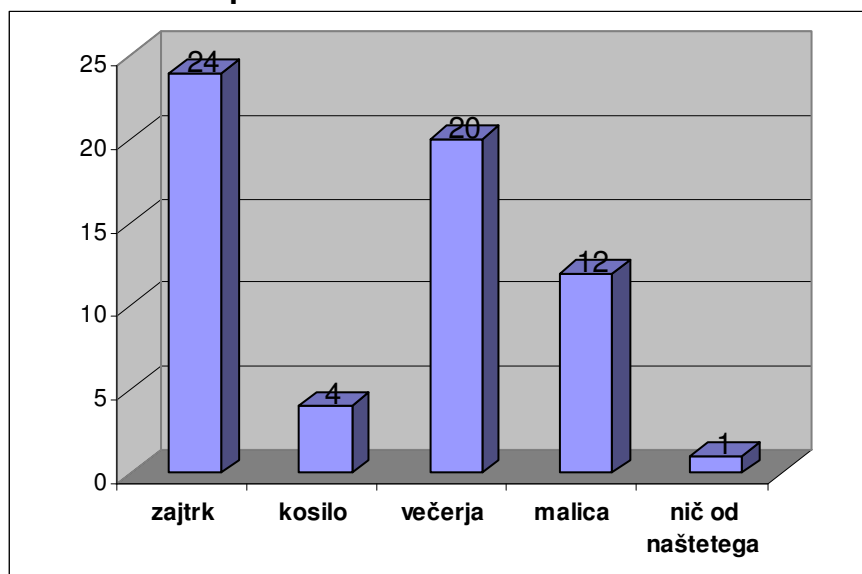
Skupno gledano pomaga več kot polovica anketiranih vsaj nekajkrat na teden.

3. Kaj si najpogosteje pripraviš sam/a?

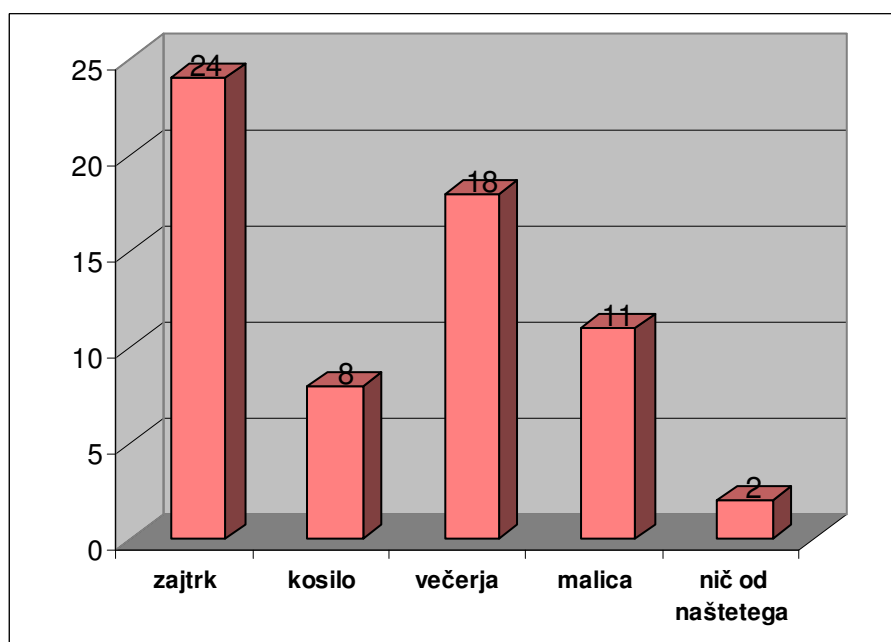
Tabela 3: Skupaj

ODGOVORI	ŠTEVILO	%
a) zajtrk	48	39
b) kosilo	12	10
c) večerjo	38	31
d) malico	23	19
e) nič od naštetega	1	1
Skupaj	124	100

Večina učencev si najpogosteje pripravi zajtrk, kar je pohvalno, pa tudi večerjo si pogosto pripravijo.

Graf 5: Moški spol

Za fante sva predvidevali, da si najpogosteje pripravijo malico, saj je s tem obrokom najmanj dela. Pa so naju rezultati presenetili in pokazali, da si 24 učencev najpogosteje pripravi zajtrk, 20 učencev večerjo in le 12 učencev si najpogosteje pripravi malico. Tako sva tretjo hipotezo delno ovrgli.

Graf 6: Ženski spol

Pri dekletih se je najina domneva pokazala za utemeljeno, saj si 24 učenk najpogosteje sama pripravi zajtrk, prav tako si veliko učenk pripravi večerjo. Zelo malo učenk si pripravi kosilo, kar je razumljivo, saj jih večina kosi v šoli.

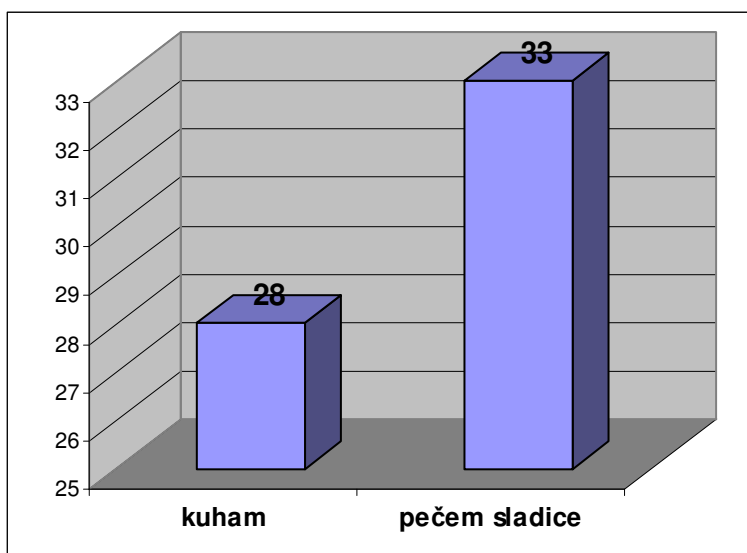
4. Kaj delaš raje?

Tabela 4 : Skupaj

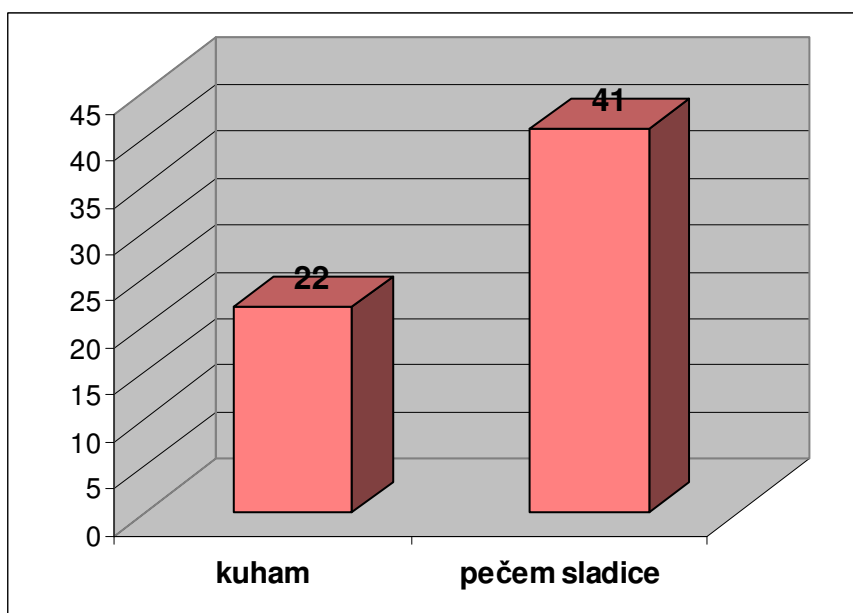
ODGOVORI	ŠTEVILO	%
a) kuham	50	40
b) pečem sladice	74	60
Skupaj	124	100

Vsi anketirani, brez delitve na spol, raje pečejo sladice kot kuhajo.

Graf 7: Moški spol

Graf 8: Ženski spol

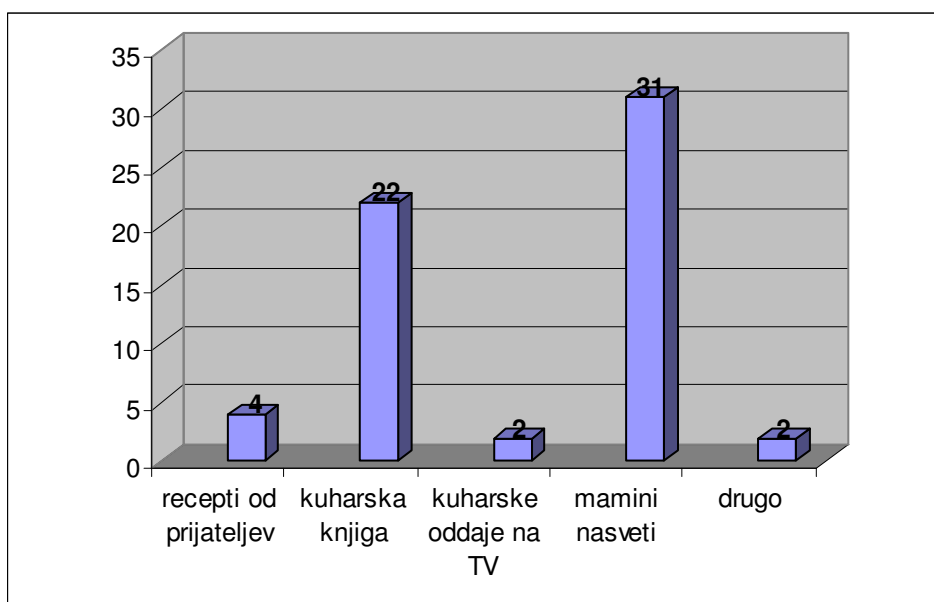
Pri obeh spolih se je pojavil večji odstotek tistih, ki raje pečejo sladice kot kuhajo, čeprav ta odstotek ni tako drastičen. Pri moškem spolu je celo manjša razlika med številom tistih, ki raje pečejo sladice kot kuhajo, kot pri ženskem spolu.

5. Kaj ti je najpogosteje v pomoč pri kuhanju ali pripravljanju sladice?

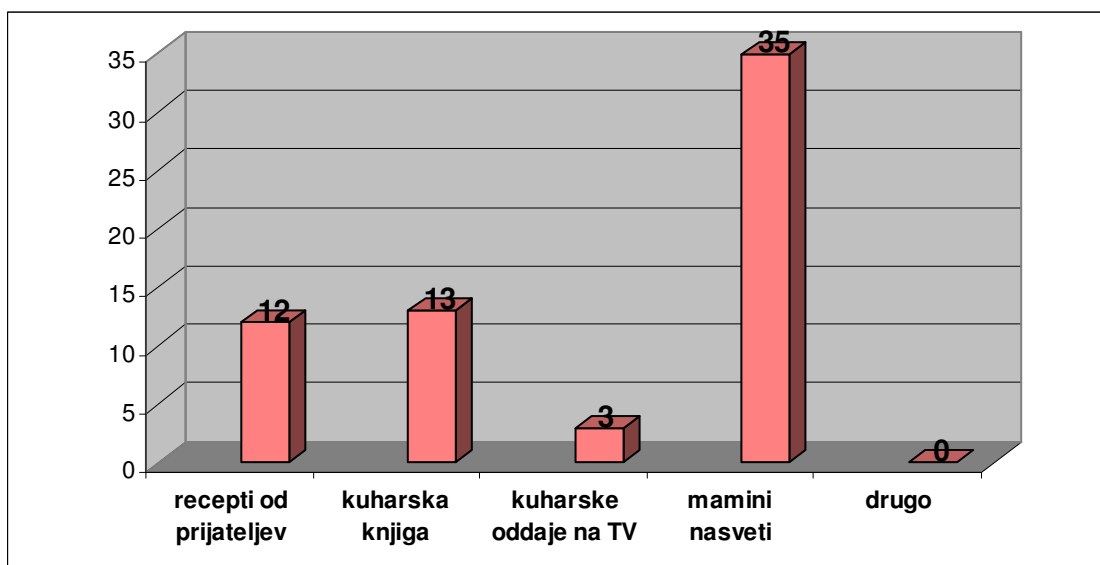
Tabela 5: Skupaj

ODGOVORI	ŠTEVILO	%
a) recepti, ki jih dobim od prijateljev	16	13
b) kuharska knjiga	35	28
c) kuharske oddaje na TV	5	4
d) mamini nasveti	66	53
e) drugo; internet, izmišljanje sproti	2	2
Skupaj	124	100

Graf 9: Moški spol

Graf 10: Ženski spol

Pri obeh spolih si več kot polovica vprašanih pomaga z maminimi nasveti, kar sva predvidevali v četrti hipotezi, pa tudi kuharska knjiga je marsikateremu v pomoč. Kar nekaj učenk se poslužuje tudi receptov prijateljev.

6. Katero jed po tvojem mnenju najboljše pripraviš?

Najpogosteje omenjene jedi so bile: špageti, juha, palačinke, pizza, jajce, kremne rezine, jabolčni zavitek, carski praženec, tiramisu, keksi, cmoki.

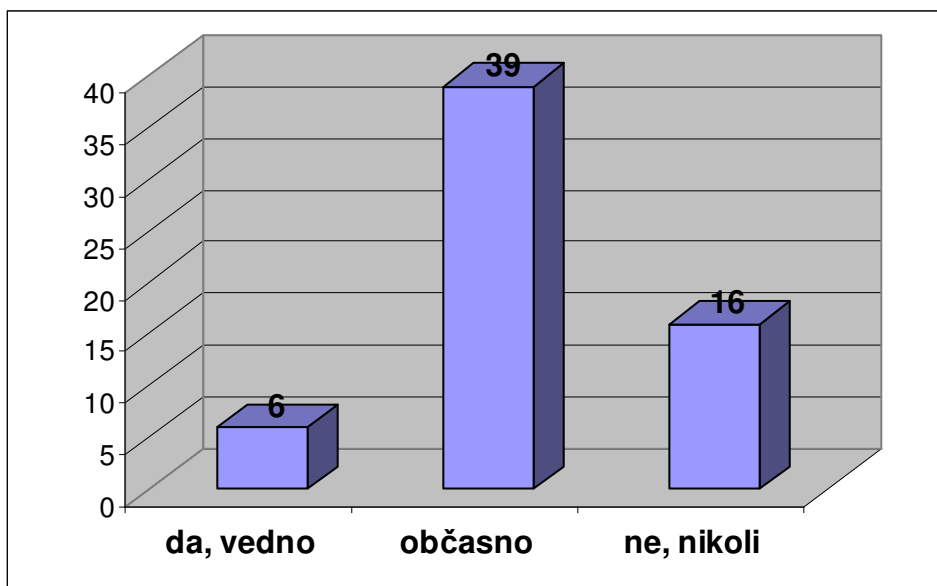
Glede na rezultate četrtega vprašanja sva pričakovali, da bodo učenci med naštetimi jedmi pogosteje naštel sladice kot glavne jedi.

7. Ali te pri delu kdo nadzoruje?

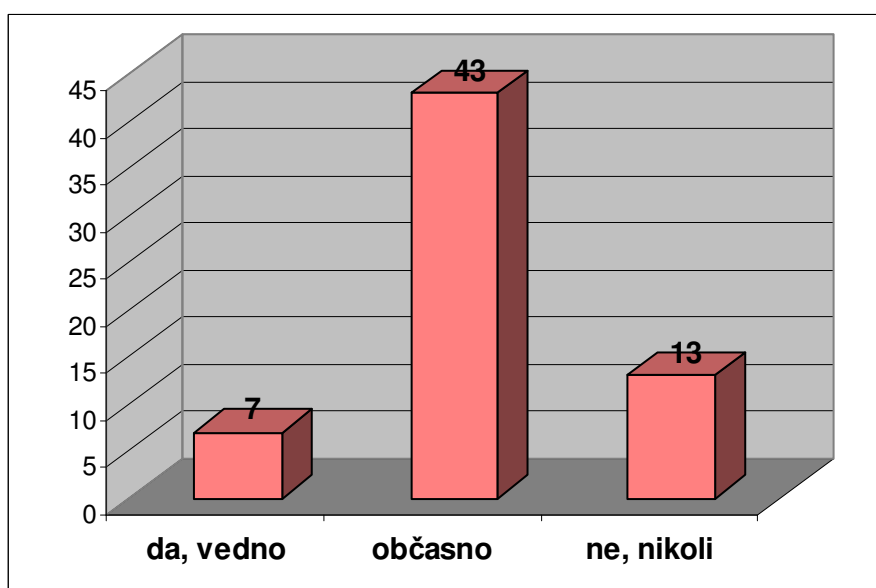
Tabela 6: Skupaj

ODGOVORI	ŠTEVILO	%
a) da, vedno	13	11
b) občasno	82	66
c) ne, nikoli	29	23
Skupaj	124	100

Graf 11: Moški spol

Graf 12: Ženski spol

Več kot 60% učencev starši pri delu le občasno nadzorujejo, 20% je takšnih, ki jih nikoli ne nadzorujejo in le nekaj anketiranih ima ob kuhanju starše vedno ob sebi. Ker si večina anketiranih pri kuhanju pomaga z nasveti mame, je posledično potreben tudi njen nadzor.

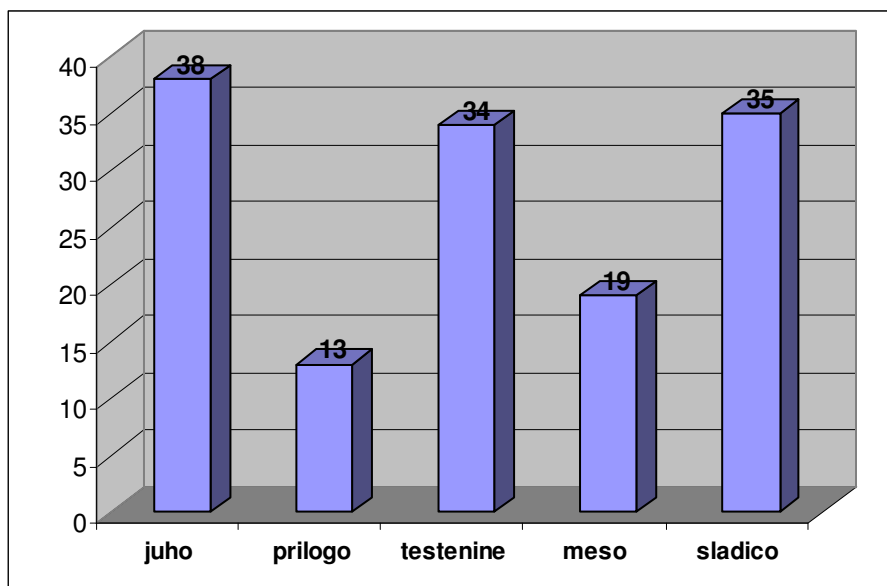
Glede na spol ni bistvenih razlik pri nadzoru staršev.

8. Kaj od naštetih stvari bi znal/a pripraviti sam/a? (lahko obkrožiš tudi več odgovorov)

Tabela 7: Skupaj

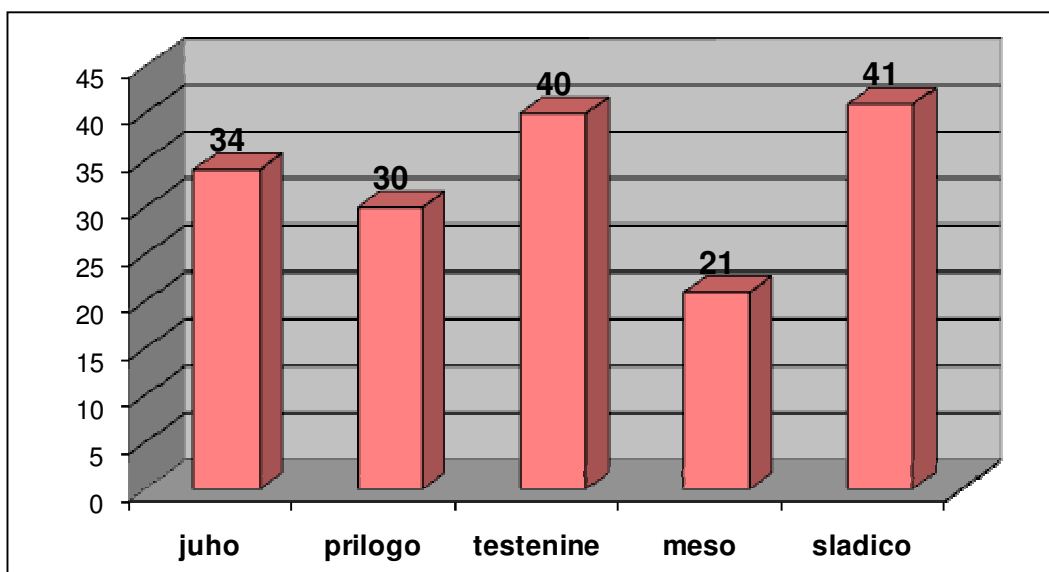
ODGOVORI	ŠTEVILO	%
a) juho	72	24
b) prilogo	43	14
c) testenine	74	24
d) meso	40	13
e) sladico	76	25
Skupaj	305	100

Graf 13: Moški spol

Juho zna pripraviti največ učencev, nato sledijo sladice in takoj za sladicami testenine, meso in priloge.

Graf 14: Ženski spol

Tudi pri učenkah so najbolj aktualne sladice, nato testenine, juha in priloga. Najmanj učenk zna pripraviti meso.

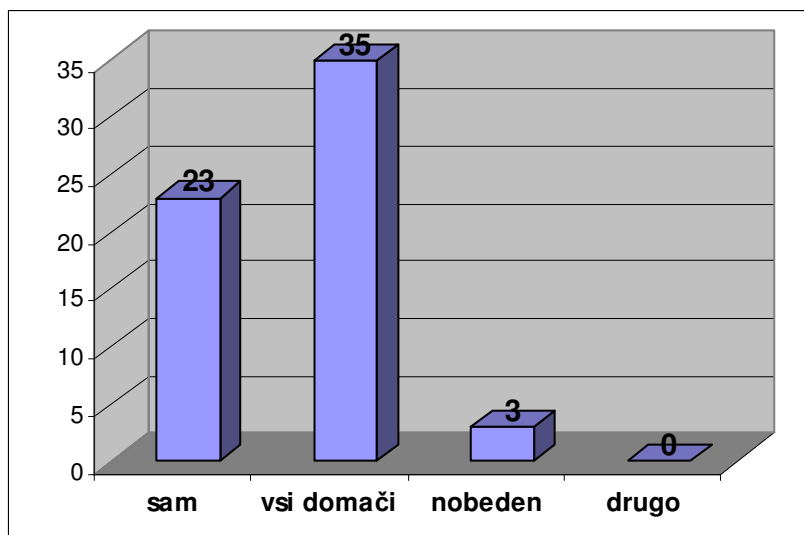
9. Kdo ponavadi poje tisto kar pripraviš?

Tabela 8: Skupaj

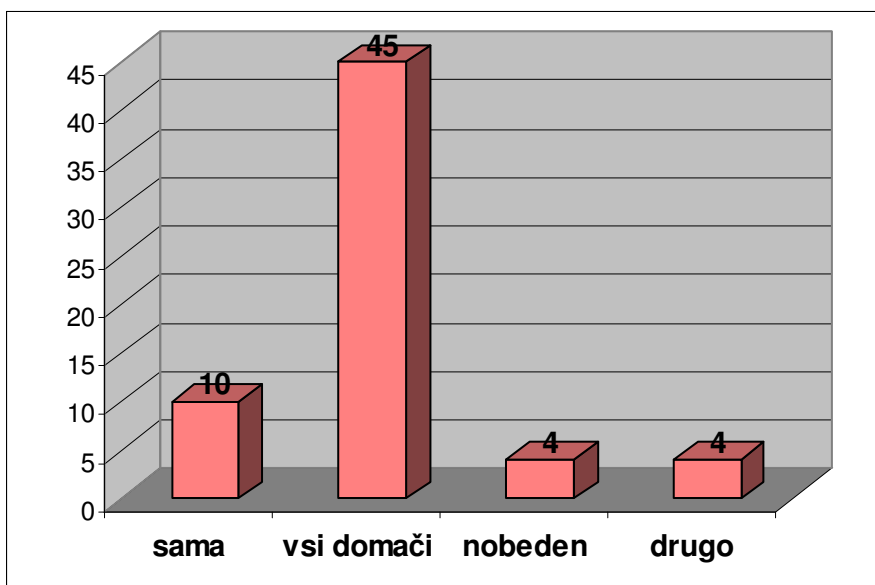
ODGOVORI	ŠTEVILO	%
a) sam/a	33	26
b) vsi domači	80	65
c) nobeden	7	6
d) drugo; smeti	4	3
Skupaj	124	100

Graf 15: Moško spol

Dobra polovica učencev si deli pripravljeno hrano s svojimi domačimi, kar velik odstotek pa je takšnih, ki pojedjo pripravljeno hrano kar sami.

Graf 16: Ženski spol

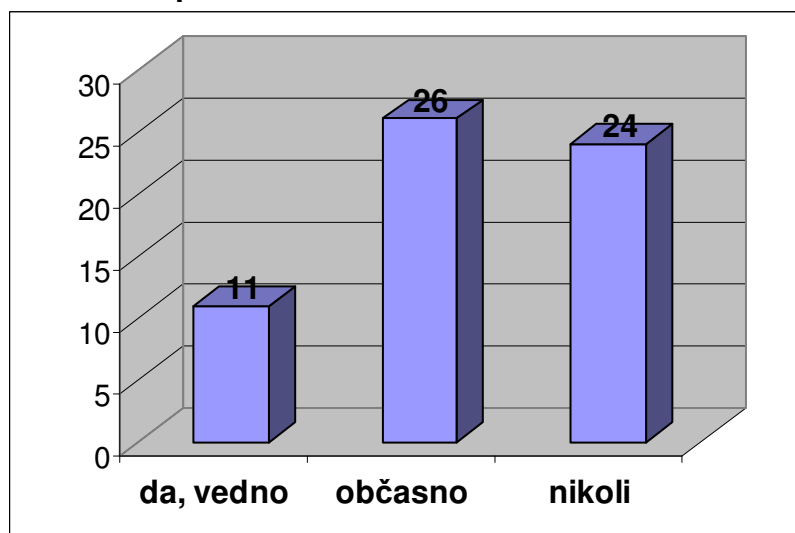
Večino hrane, ki jo pripravijo učenke, pojedjo vsi domači, nekatere izmed njih pa jo pojedjo kar same.

10. Ali pomagaš tudi pri pomivanju in pospravljanju posode?

Tabela 9: Skupaj

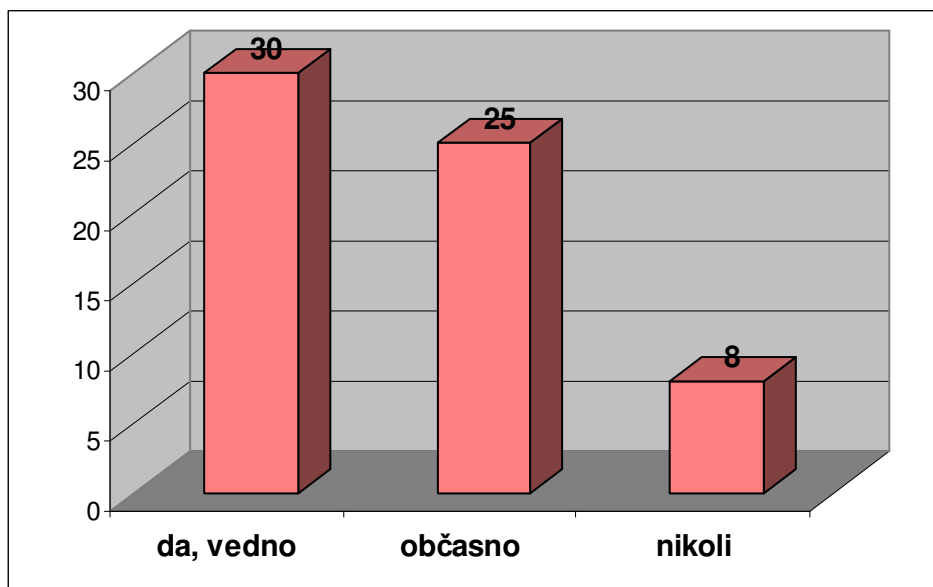
ODGOVORI	ŠTEVILO	%
a) da, vedno	41	33
b) občasno	51	41
c) nikoli	32	26
Skupaj	124	100

Graf 17: Moški spol

Najpogosteje fantje le občasno pomijejo in pospravijo posodo za sabo, malo manj jih nikoli ne pospravi kuhinje za sabo in le enajst fantov vedno pomaga pri pomivanju in pospravljanju posode.

Graf 18: Ženski spol

Pri učenkah je situacija ravno obratna, največ učenk vedno pomaga pri pomivanju in pospravljanju posode, 25 je takšnih, ki občasno pomagajo pri pospravljanju posode in le nekaj učenk prepusti posodo staršem. Z rezultati tega vprašanja sva potrdili še zadnjo hipotezo.

2.2.2 INTERVJU Z ANDREJO ŠKORJANC GRIL

Intervju sva izvedli z učiteljico, ki poučuje gospodinjstvo in lahko v šoli učence spremlja kako se znajdejo v kuhinji oziroma pri urah gospodinjstva.

1. Kako se učenci znajdejo v kuhinji?

Približno ena tretjina učencev se dobro znajde v kuhinji, saj doma radi sodelujejo pri pripravi hrane.

2. Kdo raje kuha, deklice ali dečki?

Ponavadi dekleta, čeprav se tudi med fanti najdejo takšni, ki so zelo spretni.

3. Ali po kuhanju tudi pospravijo za seboj?

Pospravljanje je šibka točka. Tisti učenci, ki so že od doma navajeni, da pospravijo za sabo, tudi v šoli to vestno naredijo. Nasploh pa je več takšnih, ki jih je potrebno na to opozarjati.

4. Kaj priporočate, da bi učenci pogosteje kuhali?

Prav bi bilo, da bi jih starši doma pogosteje vključevali v gospodinjska opravila. Danes, ko je družina vse manj skupaj, je lahko tudi priprava obrokov priložnost za druženje in pogovarjanje.

2.3 DISKUSIJA

Ob zaključku raziskovalnega dela radi pogledamo, kakšne so naše hipoteze in kaj so pokazali rezultati.

S prvim in osnovnim vprašanjem v najini raziskavi sva hoteli ugotoviti odstotek učencev, ki so že pomagali kuhati. Večina anketiranih, ne glede na spol, je odgovorila pritrdilno, kar sva pričakovali in s tem potrdili prvo hipotezo.

Kako pogosta je pomoč učencev v kuhinji sva ugotavljali pri drugem vprašanju. Da so deklice pogosteje v kuhinji kot dečki sva predvidevali že v hipotezi, vendar so naju rezultati vseeno presenetili, saj največ učenk pomaga v kuhinji kar vsak dan. Pri ženskem spolu druge hipoteze ne moreva potrditi. Pri dečkih se je res pokazal največji odstotek tistih, ki pomagajo v kuhinji nekajkrat na mesec. Oba rezultata skupaj nama delno potrujeta drugo hipotezo in dokazujeta, da so učenci pri kuhanju v veliko pomoč staršem. Če pa bi imeli na izbiro, bi jih večina raje pekla sladice kot kuhala.

Pri moškemu spolu z veseljem ovrževa tretjo hipotezo, saj si najpogosteje sami pripravijo zajtrk. To pomeni, da učenci zjutraj pridno zajtrkujejo. Pri učenkah je najina domneva utemeljena, kajti več kot 50% učenk si najpogosteje same pripravijo zajtrk. Več kot polovica vseh vprašanih učencev naju je s pripravo zajtrka presenetila, zato morava tretjo hipotezo delno ovržti. Vsi anketirani si pogosto pripravijo tudi večerjo, zelo redko pa kosilo, saj jih večina kosi v šoli.

Izkušnje in nasveti mame so pri večini vprašanih najbolj iskana pomoč pri kuhanju ali pripravi sladic. Tudi kuharska knjiga je pogost pripomoček učencev pri kuhanju. Četrto hipotezo sva pravilno zastavili.

Če so bili fantje pri pripravi hrane še kar pridni, potem so malo manj pri pomivanju in pospravljanju posode. Pri tem opravilu so dekleta pričakovano veliko bolj pridna in vestna, kar nama potrjuje peto hipotezo.

3 ZAKLJUČEK

Ob vse pogostejšem pomanjkanju časa je dobrodošlo vsako opravilo, ki ga otroci opravijo namesto staršev. Ob primerni vzpodbudi, zgledu in pohvali s strani staršev, je lahko pomoč otrok še pogostejša. Še posebej dobrodošlo je, če si zna otrok sam v kuhinji pripraviti kakšen obrok ali celo kosilo oziroma večerjo za celo družino. Naše učence lahko na tem področju pohvalimo, saj jim kuhinja ni tuja. Zelo veliko učencev, predvsem dekleta, so vsakodnevno ali nekajkrat tedensko v pomoč staršem v kuhinji. Zelo pogosto si sami pripravljajo zajtrk, nekateri tudi večerjo ali malico. Če pa bi imeli na izbiro, bi sami raje pekli sladice kot kuhali, kar jim tudi bolje uspeva. Pri kuhanju ali peki sladic si najraje pomagajo z maminimi nasveti, pa tudi kuharsko knjigo nekateri vzamejo v roke. Vsi domači so tisti, ki ponavadi pojedjo specialitete izpod rok naših učencev. Ker pa h kuhanju sodi tudi pomivanje in pospravljanje posode, lahko dekleta na tem področju pohvalimo, fante pa bo potrebno še bolj vzpodbujati. Prav bi bilo, da bi otroci sodelovali pri domačih opravilih, iz česar bi se naučili pomembnih življenjskih dejstev kot so: organizirati svoje delo in dokončati opravila; spretnosti, ki so podlaga za samostojnega odraslega človeka; delovne navade, ki jih lahko podzavestno prenesejo tudi na druga življenjska področja in s pomočjo katerih lažje dosegajo svoje cilje.

Tudi naši učenci so si s svojo pomočjo v kuhinji verjetno že pridobili kakšno delovno navado, spretnost ali samostojnost pri delu.

Najina raziskava se lahko razširi še na ostala gospodinjska opravila in ugotovi kako so osnovnošolci pridni še na drugih področjih. Podobno kot sva spraševali v anketi naše učence, bi lahko spraševali njihove starše in bi naredili primerjavo.

4 VIRI

4.1 LITERATURA

- ❖ Franc B., Miroslav G., Ana K., Anton P., Franci S., Marija T.: Gospodinjstvo za 6. razred, učbenik, Založba Domus, Ljubljana 1992.
- ❖ Revija Viva, Otroci v kuhinji, Ljubljana, 2005.
- ❖ Barbara Grčar: Otrok in družina, revija, Prešernova družba, Ljubljana, junij 2004.

4.2 INTERNETNE STRANI

- ❖ <http://www.viva.si/clanek.asp?ID=947>
- ❖ <http://www.otrokdruzina.com/>

4.3 VIRI SLIK

- ❖ Slike so povzete iz že navedenih internetnih strani v sprotnih opombah ali pa so fotografirane z digitalnim aparatom Canon PowerShot A 520.